

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 30 januari 2024

Zaaknummer : 1229804
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Landelijke tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (GI's) vanaf 2024

Kernboodschap

Op basis van onderzoek van bureau KPMG zijn landelijke, uniforme tarieven vastgesteld voor de gecertificeerde instellingen, de uitvoerders van jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen. De landelijke tarieven gelden vanaf 1 januari 2024 voor alle jeugdhulpregio's in Nederland. Dit betreft een landelijke afspraak tussen Rijk, gemeenten (VNG) en GI's. De landelijke tarieven dragen eraan bij dat de werkdruk bij gecertificeerde instellingen omlaag gaat en dat (daarmee) de kwaliteit van dienstverlening verbetert. De landelijke tarieven zijn hoger dan de tarieven die in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond worden gehanteerd, waardoor de invoering hiervan gevolgen heeft voor de gemeentelijke begroting.

Besluit B&W

1. Vanaf 1 januari 2024 de landelijke tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering toe te passen in de contracten met Leger des Heils, William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering en De Jeugd- en Gezinsbeschermers.
2. Het bedrag van € 59.000 structureel toe te voegen aan het budget voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dit te verwerken in de voorjaarsnota 2024 en meerjarig in de kadernota 2025-2028.
3. Dit besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Jeugdwet
- Samenvattend kwaliteitskader jeugdbescherming (Significant)

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van Gemeentewet Hoofdstuk X (artikel 160-169).

Bestuurlijke achtergrond

Achterliggende documenten

1. Verbeterplan GI (2022)
2. Resultaten verbeterplan Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (1198253)

Motivering

Aanleiding

De werkdruk bij instellingen voor jeugdbescherming en -reclassering is de laatste jaren structureel te hoog. Landelijk is bij alle veertien gecertificeerde instellingen (hierna: GI's) sprake van een hoog personeelsverloop en ziekteverzuim. Dat geldt ook voor de drie GI's die in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond zijn gecontracteerd. Dat zijn Leger des Heils, William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering en De Jeugd- en Gezinsbeschermers. In juli 2023 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom het interbestuurlijke toezicht op de GI's en het bijbehorende Verbeterplan GI (2022). Er is toen onder andere gemeld dat er onderzoek gedaan werd naar de mogelijkheid om een landelijk minimum tarief per maatregel (uitgevoerd door de GI's) vast te stellen. De gemeentelijke verschillen waren landelijk gezien te groot. Na dit onderzoek zijn gemeenten, GI's en de overheid in gesprek gegaan over de mogelijke implementatie van een landelijk tarief. In deze gesprekken werden de gemeenten vertegenwoordigd door de VNG en de accounthoudende regio's. Voor gemeente Heemstede zijn dit Amsterdam en Alkmaar.

De staat waarin de GI's verkeren was reden voor gemeenten, Jeugdzorg Nederland (Platform Jeugdbescherming) en de beide verantwoordelijke bewindspersonen om op de kortere termijn actie te ondernemen. Dit heeft geresulteerd in de opdracht vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid aan het bureau KPMG om te komen tot landelijke tarieven per 1 januari 2024. Het Rijk en gemeenten (VNG) zijn hiervoor eind oktober 2023 tot een akkoord gekomen over een gezamenlijke investering van structureel ongeveer € 60 miljoen per jaar voor de jeugdbescherming en jeugdreclassering – in de vorm van een landelijk minimum tarief. Het verschil tussen de huidige tarieven en het nieuwe tarief bedraagt bij gelijkblijvende aantallen namelijk € 60 miljoen. De gemeenten dragen met ingang van 2024 daarom structureel € 25 miljoen bij en met ingang van 2025 € 30 miljoen structureel, mits de door het Rijk verwachte daling van de cliëntenaantallen hen daartoe daadwerkelijk de ruimte biedt. Op deze manier kan de workload voor jeugdbeschermers- en jeugdreclasseringsmedewerkers structureel omlaag.

Het beoogd effect

Het beoogd effect is een verbetering in het stelsel van jeugdbescherming en -reclassering, met de GI's als toekomstbestendige uitvoeringspartijen. Doordat de werkdruk zal verminderen en de verwachting is dat er minder personeelsverloop zal zijn, moeten wachtlijsten verminderd worden.

Argumenten

1. *De landelijke tarieven voor GI's zijn noodzakelijk om verbeteringen in het stelsel door te voeren*

Gemeenten, Jeugdzorg Nederland (Platform Jeugdbescherming) en de beide verantwoordelijke bewindspersonen hebben zich geconformeerd om, naar aanleiding van onderzoek van KPMG, te komen tot reële landelijke tarieven voor de GI's. Naar aanleiding van dit onderzoek, het kwaliteitskader en prestatiebeschrijvingen (KKPB*) en de FNV-onderhandelingen is gekomen tot een maximale caseload voor medewerkers van 1 op 12. De caseload was tot op heden 1 op 15. Om dit mogelijk te maken, is een stijging van de tarieven nodig. Gemeenten zijn gehouden aan het betalen van reële tarieven voor jeugdzorg.

2. *De verhoging van de tarieven zorgt voor een structurele toename op de begroting*

Aangezien het om een structurele gemeentelijke bijdrage gaat, moet de verwachte kostentoeename meegenomen worden in de voorjaarsnota 2024 en de kadernota.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Ondanks dat de nieuwe landelijke tarieven niet wettelijk verankerd zijn, betreft het een landelijke afspraak tussen Rijk, gemeenten (VNG) en GI's. Als een individuele gemeente hieraan geen gevolg geeft, is dat juridisch niet verdedigbaar gezien de huidige staat waarin de jeugdbescherming en jeugdreclassering zich bevindt. De drie gecontracteerde GI's in Zuid-Kennemerland en IJmond verwachten van de gemeenten dat de landelijke tarieven vanaf 1 januari 2024 worden gevolgd, zodat zij hun taken naar behoren kunnen blijven uitvoeren.

Financiën

Financiële consequenties

De totale extra structurele kosten vanaf 2024, gebaseerd op het aantal cliënten van 2023, bedragen € 59.000. Voorgesteld wordt dit te verwerken in de voorjaarsnota 2024 en de kadernota 2025-2028. Daarnaast heeft het Rijk aangegeven € 27.000 voor Heemstede (verdeling op basis van aantal inwoners) te vergoeden via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Met aftrek van deze bijdrage gaat het voor de gemeente Heemstede om een structurele kostentoeename van € 32.000. Zodra het rijk de bijdrage heeft opgenomen in de algemene uitkering wordt dit structureel in de begroting van Heemstede verwerkt bij de P&C cyclus.

*Door Significant is onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de richtlijnen en kwaliteitseisen waar jeugdbeschermers bij de uitoefening van hun werk moeten voldoen (kwaliteitskader) en hoeveel tijd er nodig is om volgens deze richtlijnen en eisen te werken (prestatiebeschrijving), rekening houdend met de hierboven geschatte problematiek (het KKPB).

Samenwerking en communicatie

Communicatie over dit dossier verloopt via de bovenregionale samenwerking. Over verdere ontwikkelingen rondom dit dossier worden het college en de raad op de hoogte gehouden via de wethouder Domein Samenleving.

Planning/uitvoering

In de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond kan de wijziging van de nieuwe landelijke tarieven vanaf 1 januari 2024 eenvoudig worden doorgevoerd. De huidige contracten staan dat niet in de weg. In mei 2023 hebben de regiocolleges ingestemd met de verlenging van de contracten met de GI's, voor een periode van twee jaar, vanaf 1 januari 2024. Met wederzijdse toestemming mogen wijzigingen in de verlenging worden meegenomen.

Deze wijziging is vanuit de accounthoudende regio Alkmaar reeds voorgelegd aan de GI's. De GI's wachten de besluitvorming van de gemeenten af, voordat zij akkoord gaat met de verlenging van de contracten per 1 januari 2024. Wanneer besluitvorming heeft plaatsgevonden moeten de gemeentelijke administratiesystemen worden aangepast. Dat is een relatief kleine aanpassing.

Verdere ontwikkelingen rondom dit dossier worden in de bovenregionale samenwerking besproken en gedeeld, en het college en de raad van de gemeente Heemstede worden hiervan op de hoogte gehouden via de wethouder Domein Samenleving.

Bijlage(n)

n.v.t.